

Brussel, 29 juni 2026
(OR. en)

11292/26

**Interinstitutioneel dossier:
2026/0184 (NLE)**

**POLCOM 243
SERVICES 30
FDI 25
COASI 117**

VOORSTEL

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2026) 342 final
Betreft:	Voorstel voor een BESLUIT VAN DE RAAD betreffende de ondertekening van de investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de Europese Unie en Indonesië

De delegaties vinden hierbij document COM(2026) 342 final.

Bijlage: COM(2026) 342 final

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 29.6.2026
COM(2026) 342 final

2026/0184 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**betreffende de ondertekening van de investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de
Europese Unie en Indonesië**

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Van de grootste handelspartners van de EU voor goederen stond Indonesië in 2025 wereldwijd op plaats dertig en van de landen van de Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten (Asean) op plaats vijf, terwijl de EU de op drie na grootste handelspartner van Indonesië was, en goed was voor 6 % van de totale handel van Indonesië. De waarde van de bilaterale handel tussen de twee partners bedroeg dat jaar 28,9 miljard EUR (10,2 miljard EUR uitvoer uit de EU; 18,7 miljard EUR invoer in de EU). De bilaterale handel in diensten tussen de EU en Indonesië vertegenwoordigde in 2024 een waarde van 9,3 miljard EUR (5,8 miljard EUR uitvoer uit de EU; 3,5 miljard EUR invoer in de EU). De totale buitenlandse directe investeringen (BDI) van de EU in Indonesië hadden in 2024 een waarde van 24,7 miljard EUR, terwijl de Indonesische BDI in de EU 1,3 miljard EUR bedroegen.

Op 23 april 2007 heeft de Raad de Commissie gemachtigd te onderhandelen over een vrijhandelsovereenkomst met de lidstaten van de Asean, waarvan Indonesië lid is. Die machtiging voorzag in de mogelijkheid van bilaterale onderhandelingen met de leden van de Asean.

Op 15 oktober 2013 heeft de Raad de Commissie op grond van een nieuwe EU-bevoegdheid uit hoofde van het Verdrag van Lissabon gemachtigd de lopende bilaterale onderhandelingen met de Asean-landen uit te breiden tot investeringsbescherming.

Op 13 juli 2016 heeft de Raad de Commissie gemachtigd te onderhandelen over een brede economische partnerschapsovereenkomst (Comprehensive Economic Partnership Agreement – CEPA) met Indonesië

De CEPA-onderhandelingen zijn op 19 juli 2016 officieel geopend door de Indonesische minister van Handel Thomas Lembong en de EU-ambassadeur in Indonesië Vincent Guérind. De onderhandelingen hadden onder meer betrekking op investeringsbescherming. Naar aanleiding van Advies 2/15 van het Hof van Justitie van 16 mei 2017 werd echter besloten dat het onderdeel investeringsbescherming de basis zou vormen van een op zichzelf staande overeenkomst: de investeringsbeschermingsovereenkomst (Investment Protection Agreement – IPA). De Commissie heeft het Comité handelspolitiek in kennis gesteld van haar besluit om de CEPA en de IPA in 2021 te splitsen na de hervatting van de onderhandelingen na de COVID-19-pandemie.

De onderhandelingen over een CEPA en een IPA tussen de Europese Unie en Indonesië zijn op 23 september 2025 met succes afgerond, met het oog op het creëren van nieuwe kansen en rechtszekerheid voor handel en investeringen tussen beide partners.

De juridisch getoetste teksten van de IPA zijn openbaar gemaakt en kunnen via de volgende link worden geraadpleegd:

[Europese Commissie - Handel en economische veiligheid - Tekst van de overeenkomsten](#)

De Commissie doet de volgende voorstellen voor besluiten van de Raad:

- voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de ondertekening van de brede economische partnerschapsovereenkomsten tussen de Europese Unie en Indonesië;

- voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van de brede economische partnerschapsovereenkomsten tussen de Europese Unie en Indonesië;
- voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de ondertekening van de investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de Europese Unie en Indonesië;
- voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van de investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de Europese Unie en Indonesië.

Bijgevoegd voorstel voor een besluit van de Raad vormt het rechtsinstrument waarbij machtiging wordt verleend tot ondertekening van de IPA tussen de Europese Unie en Indonesië.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Voordat de onderhandelingen over de IPA werden afgerond, hebben de EU en Indonesië onderhandeld over een partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst (PSO), die op 9 november 2009 in Jakarta werd ondertekend en op 1 mei 2014 in werking is getreden. De overeenkomst vormt de basis voor samenwerking op uiteenlopende beleidsterreinen, waaronder mensenrechten en handel, alsook voor een regelmatige politieke dialoog en sectorale samenwerking.

Zodra de IPA in werking treedt, zal zij naast de PSO bestaan als een specifieke overeenkomst en een integraal onderdeel van de algemene bilaterale betrekkingen tussen de EU en Indonesië. De twee overeenkomsten bevatten geen tegenstrijdige bepalingen.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

De IPA is volledig in overeenstemming met het beleid van de Unie en vereist niet dat de EU overgaat tot wijziging van haar regels, voorschriften of normen op enig gereguleerd gebied. Voorts waarborgt de investeringsbeschermingsovereenkomst volledig het recht van de EU en Indonesië om op hun grondgebied regelgeving vast te stellen ter verwezenlijking van legitieme beleidsdoelstellingen, zoals de bescherming van de openbare zeden, sociale of consumentenbescherming, privacy- en gegevensbescherming, duurzame ontwikkeling of de bevordering en bescherming van culturele diversiteit.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Materiële rechtsgrondslag**

Artikel 207 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voorziet in onderhandelingen over en sluiting van handelsovereenkomsten in het kader van de gemeenschappelijke handelspolitiek van de Unie, waaronder buitenlandse directe investeringen vallen.

Aangezien de belangrijkste doelstelling van de IPA erin bestaat een beter klimaat te scheppen voor de ontwikkeling van buitenlandse directe investeringen tussen de EU en Indonesië, en de nodige regelingen vast te stellen voor de bescherming van dergelijke investeringen, is de materiële rechtsgrondslag artikel 207 VWEU.

Gezien het onderwerp van de beoogde overeenkomst, is het passend dat de Commissie een voorstel in die zin bij de Raad indient.

- **Procedurele rechtsgrondslag**

Artikel 218, lid 5, VWEU bepaalt dat, indien de voorgenomen overeenkomst niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid, de Commissie een voorstel doet aan de Raad. De Raad stelt een besluit vast waarbij machtiging wordt verleend tot ondertekening van de overeenkomst.

De Commissie stelt voor machtiging te verlenen voor de ondertekening van de IPA tussen de Europese Unie en Indonesië, onder voorbehoud van de sluiting ervan op een latere datum.

De procedurele rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit tot machtiging voor de ondertekening van de beoogde overeenkomst, is artikel 218, lid 5, VWEU.

- **Bevoegdheid van de Unie**

Overeenkomstig Advies 2/15 van het Hof van Justitie van 16 mei 2017 over de vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en Singapore zouden alle door de IPA bestreken materies onder de exclusieve bevoegdheid van de EU en meer in het bijzonder onder artikel 207 VWEU vallen. Het Hof bevestigde de exclusieve bevoegdheid van de EU op het gebied van de gemeenschappelijke handelspolitiek op grond van artikel 207, lid 1, VWEU, en artikel 3, lid 2, VWEU.

Derhalve moet de IPA worden ondertekend door de Unie op grond van een besluit van de Raad uit hoofde van artikel 218, lid 5, VWEU, en worden gesloten door de Unie op grond van een besluit van de Raad uit hoofde van artikel 218, lid 6, VWEU, na goedkeuring door het Europees Parlement.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

De IPA zoals deze wordt voorgelegd aan de Raad bestrijkt geen aangelegenheden die niet onder de exclusieve bevoegdheid van de EU vallen.

- **Evenredigheid**

Investeringsbeschermingsovereenkomsten zijn het geschikte middel om een beter klimaat te scheppen voor de ontwikkeling van buitenlandse directe investeringen en om de nodige regelingen vast te stellen voor de bescherming van dergelijke investeringen tussen de EU en een derde land. Er is geen alternatief om de desbetreffende beschermingsinspanningen juridisch bindend te maken.

Dit initiatief streeft rechtstreeks de doelstelling van de Unie op het gebied van extern optreden na en draagt bij tot de politieke prioriteit van de “EU als sterkere mondiale speler”. Het is in overeenstemming met de uitgangspunten van de integrale EU-strategie om met andere partners samen te werken en de externe partnerschappen van de EU op verantwoorde wijze te vernieuwen om aldus de externe prioriteiten van de EU te verwezenlijken. Het draagt bij aan de handels- en ontwikkelingsdoelstellingen van de EU.

- **Keuze van het instrument**

Dit voorstel is in overeenstemming met artikel 218, lid 5, VWEU, uit hoofde waarvan de Raad besluiten over de ondertekening van internationale overeenkomsten vaststelt. Er bestaat geen ander rechtsinstrument dat kan worden gebruikt om de in dit voorstel uitgedrukte doelstellingen te bereiken.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Raadpleging van belanghebbenden**

De EU-lidstaten zijn vóór en tijdens de onderhandelingen via het Comité handelspolitiek van de Raad, alsook in de subgroep diensten en investeringen daarvan, zowel mondeling als schriftelijk regelmatig geïnformeerd en geraadpleegd over de verschillende aspecten van de onderhandelingen. Ook het Europees Parlement is via zijn Commissie internationale handel (INTA) regelmatig geïnformeerd en geraadpleegd. Beide instellingen kregen gedurende het gehele proces inzage in de teksten van de onderhandelingsresultaten.

Parallel aan de onderhandelingen heeft de Commissie een [duurzaamheidseffectbeoordeling](#) van de CEPA tussen de EU en Indonesië laten uitvoeren.

In de duurzaamheidseffectbeoordeling, die in september 2019 werd afgerond ter ondersteuning van de onderhandelingen over een vrijhandels- en investeringsbeschermingsovereenkomst, werd onderzocht hoe de bepalingen over handel en investeringen van de CEPA waarover werd onderhandeld, van invloed kunnen zijn op economische, sociale, mensenrechten- en milieukwesties in de EU en in Indonesië. Daarbij werd voortgebouwd op de analyse in de duurzaamheidseffectbeoordeling die in 2009 werd uitgevoerd ter ondersteuning van de interregionale onderhandelingen over een handelsovereenkomst tussen de EU en de Asean, die werd aangevuld met actuelere informatie. Ook werd de beoordeling sterk toegespitst op de specifieke kenmerken en mogelijke gevolgen van bilaterale onderhandelingen met alleen Indonesië.

In het algemeen werd in de duurzaamheidseffectbeoordeling geconcludeerd dat verwacht werd dat de overeenkomst voor beide partijen en hun samenlevingen positief zou uitpakken ten aanzien van alle belangrijke economische indicatoren (bbp, welvaart, mondiale en bilaterale handel), waarbij de voordelen voor Indonesië groter zouden zijn dan voor de EU door de verschillende relatieve omvang van de twee economieën.

In het kader van de duurzaamheidseffectbeoordeling en tijdens de onderhandelingen heeft de Commissie maatschappelijke organisaties de kans gegeven hun stem te laten horen, vragen te stellen en bij te dragen aan een degelijk, empirisch onderbouwd en transparant maatschappelijk debat, onder meer door middel van specifieke dialogen met het maatschappelijk middenveld, een workshop met lokale belanghebbenden in Indonesië, bilaterale bijeenkomsten, interviews en online-enquêtes.

Voorts heeft de Commissie tijdens de onderhandelingen op haar website verslagen over de onderhandelingsronden, de tekstvoorstellen, persberichten, factsheets en achtergrondinformatie gepubliceerd en regelmatig bijgewerkt, overeenkomstig haar transparantiebeleid.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

De duurzaamheidseffectbeoordeling van de CEPA werd uitgevoerd door een consortium van onafhankelijke adviesbureaus onder leiding van Development Solutions en in opdracht van het directoraat-generaal Handel van de Commissie.

- **Effectbeoordeling**

In de effectbeoordeling in het kader van het voorstel van de Commissie voor een onderhandelingsmandaat voor een vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en de Asean is ook

aandacht besteed aan onderhandelingen over bilaterale vrijhandelsovereenkomsten tussen de EU en Zuidoost-Aziatische landen.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

De IPA valt niet onder Refit-procedures.

- **Grondrechten**

Het voorstel heeft geen gevolgen voor de bescherming van de grondrechten in de Unie.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

De IPA zal geen financiële gevolgen voor de EU-begroting hebben.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

De IPA omvat institutionele bepalingen die voorzien in een structuur voor uitvoeringsorganen teneinde voortdurend toezicht te houden op de uitvoering, de werking en het effect van de IPA.

Het institutionele hoofdstuk van de IPA stelt een comité in dat als voornaamste taak het toezicht houden op en het vergemakkelijken van de uitvoering en toepassing van de IPA heeft.

Het comité zal met deelnemende vertegenwoordigers aan een dialoog met het maatschappelijk middenveld van gedachten wisselen over onderwerpen die verband houden met de uitvoering van de overeenkomst.

In het kader van de IPA worden ook interne adviesgroepen opgericht met een evenwichtige vertegenwoordiging van onafhankelijke maatschappelijke organisaties, op basis van een multistakeholderbenadering waarbij relevante belangengroepen op economisch, sociaal en milieugebied worden betrokken. De interne adviesgroepen kunnen standpunten te kennen geven en aanbevelingen doen met betrekking tot de werking en uitvoering van de IPA. Zij komen ten minste eenmaal per jaar bijeen.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Niet van toepassing.

- **Artikelsgewijze toelichting**

De bepalingen van de IPA vormen het rechtskader voor de bescherming van investeerders en hun investeringen op de respectieve grondgebieden van de EU en Indonesië. De IPA zorgt voor een passend evenwicht tussen de bescherming van investeerders en hun investeringen enerzijds en het recht van overheden om te reguleren in het algemeen belang anderzijds.

De materiële verplichtingen in het deel over investeringsbescherming sluiten nauw aan bij de hervormde EU-aanpak, zoals opgenomen in alle tot dusver gesloten EU-overeenkomsten. De desbetreffende bepalingen herbevestigen met name het recht van de partijen om regelgeving vast te stellen en bevestigen dat het regelgevingskader voor investeringen kan evolueren – ook op manieren die negatieve gevolgen kunnen hebben voor specifieke investeringen.

De bepalingen inzake investeringsbescherming zijn gebaseerd op duidelijke en nauwkeurige normen die buitenlandse investeerders fundamentele garanties bieden wanneer zij besluiten om in respectievelijk de EU of Indonesië te investeren. Naast non-discriminatieverplichtingen omvatten deze garanties bescherming tegen onteigening zonder compensatie, verbintenissen met betrekking tot eerlijke en billijke behandeling en fysieke veiligheid, compensatie voor verliezen als gevolg van oorlog of andere gewapende conflicten, en de vrije overdracht van middelen. Belangrijk is dat in de bepalingen nauwkeurig wordt omschreven onder welke omstandigheden kan worden vastgesteld dat een partij de norm inzake eerlijke en billijke behandeling heeft geschonden, waardoor de ruimte voor discretionaire uitlegging in geval van geschillen aanzienlijk wordt beperkt.

Deze beschermingsnormen zijn verder onderworpen aan specifieke uitzonderingen die bedoeld zijn om waar nodig extra beleidsruimte te behouden, onder meer door prudentiële uitzonderingen, uitzonderingen op grond van veiligheidsoverwegingen en algemene uitzonderingen.

De IPA wordt verder ondersteund door een solide geschillenbeslechtsmechanisme dat bestaat uit a) bemiddeling tussen investeerders en staten en b) geschillenbeslechting tussen staten (state-state dispute settlement – SSDS). Het SSDS-mechanisme zorgt ervoor dat de rechten en verplichtingen waarin de overeenkomst voorziet, afdwingbaar zijn. De EU en Indonesië verbinden zich er ook toe de onderhandelingen over de beslechting van investeringsgeschillen tussen een partij en een investeerder van de andere partij, alsook over interpretatieve richtsnoeren inzake belastingmaatregelen en onteigening, uiterlijk op de datum van inwerkingtreding van de IPA te hervatten. Daarbij komen beide partijen overeen rekening te houden met de vooruitgang die in de relevante internationale fora is geboekt bij de hervorming van de beslechting van investeringsgeschillen.

- **Ondertekening en tekst van de overeenkomst**

De tekst van de IPA wordt samen met dit voorstel aan de Raad voorgelegd.

Overeenkomstig de Verdragen is het aan de Commissie om te zorgen voor de ondertekening van de IPA, onder voorbehoud van de sluiting ervan op een latere datum.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening van de investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de Europese Unie en Indonesië

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, lid 4, eerste alinea, in samenhang met artikel 218, lid 5,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 23 april 2007 heeft de Raad de Commissie gemachtigd te onderhandelen over een vrijhandelsovereenkomst met de lidstaten van de Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten (Asean), waarvan Indonesië lid is. Deze machtiging voorzag in de mogelijkheid van bilaterale onderhandelingen.
- (2) In oktober 2013 heeft de Raad het toepassingsgebied van zijn onderhandelingsrichtsnoeren uitgebreid met bepalingen inzake investeringsbescherming.
- (3) Op 13 juli 2016 heeft de Raad de Commissie gemachtigd om met Indonesië te onderhandelen over een brede economische partnerschapsovereenkomst, met inbegrip van investeringsbescherming. In het licht van Advies 2/15 van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 16 mei 2017 is besloten een afzonderlijke investeringsbeschermingsovereenkomst te sluiten.
- (4) De onderhandelingen over een investeringsbeschermingsovereenkomst ("de overeenkomst") tussen de Europese Unie en Indonesië zijn op 23 september 2025 met succes afgerond, samen met de onderhandelingen over een brede economische partnerschapsovereenkomst.
- (5) De overeenkomst moet zorgen voor de bevordering van de gemeenschappelijke handelspolitiek van de Unie door een investeringsbeschermingsovereenkomst met Indonesië tot stand te brengen.
- (6) De overeenkomst moet daarom worden ondertekend,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Er wordt machtiging verleend voor de ondertekening van de investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de Europese Unie en Indonesië, onder voorbehoud van de sluiting van die overeenkomst.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking op de datum waarop het wordt vastgesteld.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad

De voorzitter